

Uchwała Nr 15/2011/2012
Senatu Akademii Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie
z dnia 24 stycznia 2012 roku

w sprawie: **wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie**

Działając na podstawie art. 62 ust. 1 i art. 11 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365 z późn. zm.) oraz § 50 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 9 Statutu AWF Warszawa, Senat Uczelni, po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2012 roku wniosku Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju, uchwala co następuje:

1. Szczegółowe wytyczne dla rad wydziałów w sprawie tworzenia programów kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia z uwzględnieniem formy studiów, określenia efektów kształcenia określa **Załącznik nr 1** do niniejszej Uchwały.
2. Na podstawie szczegółowych wytycznych zawartych w niniejszej uchwale rady wydziałów opracują i uchwalą projekt efektów kształcenia, a po ich zaakceptowaniu programy kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia z uwzględnieniem formy studiów. Senat Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie na podstawie uchwał rad wydziałów podejmuje uchwałę o przyjęciu efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, w terminie do końca lutego dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października następnego roku akademickiego.
3. W przypadku przyjęcia przez Senat Uczelni efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia odmiennie niż w uchwale rady wydziału, rada wydziału w terminie 1 miesiąca od dnia podjęcia uchwały dostosuje przyjęte efekty kształcenia do wymagań uchwały Senatu.
4. Zasada ta dotyczy także przypadku, gdy program kształcenia pozostaje w sprzeczności z wytycznymi stanowiącymi **Załącznik nr 1** do niniejszej uchwały.
5. Wzór opisu efektów kształcenia stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszej Uchwały.
6. Wzór opisu programu studiów stanowi **Załącznik nr 3** do niniejszej Uchwały.
7. Wzór matrycy efektów kształcenia stanowi **Załącznik nr 4** do niniejszej Uchwały.
8. Wzór opisu planu studiów stanowi **Załącznik nr 5** do niniejszej Uchwały.
9. Wzór opisu przedmiotu (sylabus), został określony w **Załączniku nr 6** do niniejszej Uchwały.
10. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie do programów kształcenia oraz programów i planów studiów obowiązujących studentów i słuchaczy rozpoczynających kształcenie w Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie począwszy od roku akademickiego 2012/2013.

PRZEWODNICZĄCA
Senatu AWF w Warszawie

Dr hab. prof. AWF Alicja Przyłuska-Fischer

Załącznik nr 1
do Uchwały Senatu AWF Warszawa
nr 15/2011/2012 z dnia 24.01.2012 roku

Wytyczne Senatu Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie
w zakresie opracowania programów kształcenia dla określonego kierunku studiów, poziomu i
profilu kształcenia oraz formy studiów, określenia efektów kształcenia i programów studiów

§ 1

Za podstawę przygotowania wytycznych Senatu Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie, niezależnie od wymogów określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 164, poz. 1365 z późn. zmianami), przyjęto wymagania określone w:

- 1) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 179, poz. 1065), zwanym dalej rozporządzeniem MNISW w sprawie obszarów wiedzy;
- 2) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. z 2011 r. Nr 201, poz. 1187),
- 3) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232),
- 4) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 243, poz. 1445), zwanym dalej rozporządzeniem MNISW w sprawie warunków formalnych,
- 5) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym opisów efektów kształcenia dla obszarów kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 253, poz. 1520), zwanym dalej rozporządzeniem MNISW w sprawie KRK,
- 6) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 253, poz. 1521), zwanym dalej rozporządzeniem MNISW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia,
- 7) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

§ 2

Użyte w niniejszej uchwale określenia oznaczają:

- 1) **forma studiów** – studia stacjonarne i studia niestacjonarne,

- 2) **studia stacjonarne** – formę studiów wyższych, w której co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
- 3) **studia niestacjonarne** – formę studiów wyższych, w której programie kształcenia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia liczba godzin zajęć dydaktycznych jest nie mniejsza niż 60% minimalnej ogólnej liczby zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych, prowadzonych na tym samym kierunku, poziomie i profilu kształcenia,
- 4) **kierunek studiów** – wyodrębnioną część jednego lub kilku obszarów kształcenia, realizowaną w uczelni w sposób określony przez program kształcenia,
- 5) **obszar kształcenia** – zasób wiedzy i umiejętności z jednego z obszarów wiedzy, wskazanych w przepisach określających obszary wiedzy, dziedziny nauki i sztuki oraz dyscypliny naukowe i artystyczne,
- 6) **program kształcenia** – opis spójnych efektów kształcenia, zakładanych dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, wraz z programem studiów,
- 7) **program studiów** – opis procesu kształcenia, zawierający w szczególności moduły kształcenia wraz z zakładanymi efektami kształcenia i przypisaną modułom punktacją ECTS, plan studiów oraz sposób weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów,
- 8) **plan studiów** – element programu studiów, zawierający w szczególności nazwy i kody przedmiotów, ich usytuowanie w poszczególnych semestrach, formy prowadzenia zajęć i ich wymiar, punktację ECTS oraz formę zaliczenia zajęć,
- 9) **moduł kształcenia** – podstawowy komponent programu studiów: przedmiot obejmujący jedną lub kilka form zajęć dydaktycznych (któremu przypisano zakładane efekty kształcenia oraz liczbę punktów ECTS) lub grupa przedmiotów obejmujących te same lub różne formy zajęć dydaktycznych (którym przypisano zakładane efekty kształcenia oraz liczbę punktów ECTS),
- 10) **standardy kształcenia** – zbiór reguł kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz zawodów, dla których wymagania dotyczące procesu kształcenia i jego efektów są określone w przepisach prawa Unii Europejskiej,
- 11) **Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego** - opis, przez określenie efektów kształcenia, kwalifikacji zdobywanych w polskim systemie szkolnictwa wyższego,
- 12) **kwalifikacje** – efekty kształcenia, poświadczone dyplomem, świadectwem, certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez uprawnioną instytucję, potwierdzającym uzyskanie zakładanych efektów kształcenia,
- 13) **efekty kształcenia** – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się,
- 14) **obszarowe efekty kształcenia** – efekty kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, zdefiniowane w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK;
- 15) **kierunkowe efekty kształcenia** – efekty kształcenia zdefiniowane dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia;
- 16) **efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)** – efekty kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych modułów (przedmiotów);
- 17) **punkty ECTS** – punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jako miara średniego nakładu pracy osoby uczącej się, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia, przy czym uzyskana pozytywna ocena końcowa nie ma wpływu na ich liczbę,
- 18) **profil kształcenia** – jeden z dwóch profili studiów: profil ogólnoakademicki, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności teoretycznych,

albo profil praktyczny, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych,

- 19) **kwalifikacje pierwszego stopnia** – efekt kształcenia na studiach pierwszego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem,
- 20) **kwalifikacje drugiego stopnia** – efekt kształcenia na studiach drugiego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem,
- 21) **kwalifikacje trzeciego stopnia** – uzyskanie w drodze przewodu doktorskiego przeprowadzonego na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku (z późn. zm.) o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z późniejszymi zmianami, stopnia naukowego doktora w określonej dziedzinie nauki w zakresie dyscypliny nauki i doktora sztuki określonej dziedziny sztuki w zakresie dyscypliny artystycznej, potwierdzone odpowiednim dyplomem
- 22) **kwalifikacje podyplomowe** – osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych, potwierdzone świadectwem
- 23) **poziom kształcenia** – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub studia trzeciego stopnia.
- 24) **studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych;

§ 3

Tryb realizacji Uchwały Senatu

1. W celu realizacji postanowień Uchwały Senatu Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2012 roku dziekani rad wydziałów powołują:
 - 1) Wydziałowe Komisje do spraw Jakości i Programów Kształcenia w skład których wchodzi Kierunkowe Zespoły do spraw Jakości i Programów Kształcenia
 - 2) Komisję do spraw Jakości i Programów Kształcenia Studiów Trzeciego Stopnia – zgodnie z kompetencjami wydziałów
 - 3) Komisję do spraw Jakości i Programów Kształcenia i Dokształcania Zawodowego
2. W skład w/w komisji powinni wchodzić przedstawiciele nauczycieli akademickich danego wydziału oraz przedstawiciele studentów i doktorantów delegowani przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego oraz Uczelnianą Radę Samorządu Doktorantów. Do komisji mogą też wchodzić przedstawiciele pracodawców i absolwentów.
3. Komisja wydziałowa przedstawia radzie wydziału projekt efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia w terminie do końca listopada dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października następnego roku akademickiego, z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w §17 **Załącznika nr 1** do uchwały
4. Rada wydziału uchwała projekt efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia w terminie do końca grudnia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia

uruchamianych od października następnego roku akademickiego, z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w §17 **Załącznika nr 1** do uchwały.

5. Dziekan wydziału przesyła uchwałę dotyczącą projektu efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, o którym mowa w ust. 4, do prorektora właściwego ds. kształcenia w terminie 7 dni od podjęcia uchwały.
6. Prorektor właściwy ds. kształcenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania uchwały rady wydziału, przekazuje ją do właściwej komisji senackiej do zaopiniowania. Komisja wyraża opinię w ciągu trzech tygodni od otrzymania uchwały.
7. Senat Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie podejmuje uchwałę o przyjęciu efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, w terminie do końca lutego dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października następnego roku akademickiego, z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w §17 **Załącznika nr 1** do uchwały.
8. Rada wydziału uchwała programy studiów odpowiednio w terminie do końca: kwietnia w przypadku kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października następnego roku akademickiego, z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w § 17 **Załącznika nr 1** do niniejszej uchwały.
9. Programy i plany studiów przygotowane w oparciu o zatwierdzone efekty kształcenia przekazywane są do właściwej komisji senackiej do oceny zgodności pomiędzy programami i planami studiów i przyjętymi efektami.
10. Powyższe zapisy w sprawie wymaganych terminów nie dotyczą studiów podyplomowych. Wnioski do rad wydziałów w sprawie nowych studiów podyplomowych kierowane są w terminach zgodnych z potrzebami studiów podyplomowych oraz terminami planowego rozpoczęcia studiów.

§ 4

Zmiany w programie kształcenia

1. Wydział prowadzący kierunek może dokonać w programie studiów zmian mających na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 2-4.
2. Zmiany zajęć dydaktycznych dokonywane przez wydział nieposiadający uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 30% punktów ECTS, nie wymagają zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli zmiany te nie wywołują zmian efektów kształcenia w programie studiów.
3. Zmiany programów studiów nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
4. Zmiana efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów dopuszczalna jest wyłącznie w drodze uchwały Senatu. W przypadku jednostek nieposiadających uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego dodatkowo wymagana jest zgoda ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
5. Procedurę, o której mowa w §3 niniejszego Załącznika stosuje się także w przypadku wprowadzania zmian w zakładanych efektach kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i

profilu kształcenia. Zmiana obowiązywać będzie studentów rozpoczynających studia wyższe w Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie zgodnie z programami kształcenia oraz programami i planami studiów.

§ 5

Warunki jakie musi spełniać program kształcenia oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego i trzeciego stopnia

1. Zakres programu kształcenia

Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku obejmuje:

- 1) opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia oraz
- 2) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS.

2. Opis zakładanych efektów kształcenia

2.1. Efekty kształcenia dla kierunku studiów powinny być spójne i mierzalne.

2.2. Efekty kształcenia muszą zachowywać odpowiednie proporcje w poszczególnych kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

2.3. Efekty kształcenia dla kierunku studiów odnoszą się do obszarowych efektów kształcenia oraz są opisane odrębnie dla każdego poziomu kształcenia.

2.4. Jeżeli wydział prowadzi studia na danym kierunku i poziomie kształcenia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu.

2.5. Wydział prowadzący na danym kierunku studia stacjonarne i studia niestacjonarne zapewnia w obu tych formach studiów uzyskanie takich samych efektów kształcenia.

2.6. W przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego nauczyciela, opis zakładanych efektów kształcenia, uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji nauczycielskich, określonych w art. 9c Ustawy oraz w rozporządzeniu Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

2.7. W przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego w zakresie pielęgniarstwa, opis zakładanych efektów kształcenia, uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji pielęgniarских, określonych w art. 9b, ust 1 Ustawy.

3. Zamierzone efekty kształcenia należy przedstawić w formie tabeli odniesień (**Załącznik nr 2**) efektów kierunkowych do efektów obszarowych. Forma tabeli odniesień może podlegać niewielkim modyfikacjom. Zmianom nie może podlegać treść tabeli odniesień.

§ 6

Czynniki wpływające na definiowanie efektów kształcenia dla programu kształcenia

W procesie definiowania efektów kształcenia należy uwzględnić:

- 1) wytyczne w zakresie projektowania programu studiów,
- 2) wzorce międzynarodowe,
- 3) wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów,
- 4) wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- 5) wzorcowe efekty kształcenia dla rozpatrywanego lub pokrewnych kierunków studiów,
- 6) uzgodnienia środowiskowe,
- 7) opinie interesariuszy zewnętrznych,
- 8) przykłady dobrych praktyk, obejmujące m.in. opracowania wykonane w innych jednostkach i w innych uczelniach,
- 9) zasoby i możliwości realizacji procesu prowadzącego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia,
- 10) wymagania i zalecenia komisji akredytacyjnych,
- 11) wymagania i zalecenia stowarzyszeń i organizacji zawodowych.

§ 7

Zajęcia na studiach o profilu praktycznym

1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów.
2. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na kierunku o profilu praktycznym są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, adekwatne do prowadzonych zajęć.
3. Dla kierunków studiów o profilu praktycznym tworzonych z udziałem podmiotów gospodarczych, wymaganym dokumentem jest umowa, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów, w szczególności:
 - zasady prowadzenia zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych
 - zasady udziału podmiotów gospodarczych w tworzeniu programów kształcenia kierunku studiów;
 - zasady finansowania studiów przez podmioty gospodarcze;
 - opis zakładanych efektów kształcenia;
 - sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym, trwających co najmniej jeden semestr.

§ 8

Struktura programu studiów oraz matryca efektów kształcenia

1. Program studiów jest sporządzany odrębnie dla każdego kierunku studiów, poziomu, profilu i formy kształcenia.
2. Program studiów jest sporządzany według wzoru stanowiącego **Załącznik nr 3** do niniejszej Uchwały.
3. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa:
 - 1) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
 - 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;
 - 3) moduły kształcenia – zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
 - 4) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta;
 - 5) plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej, z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta (w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających danemu poziomowi studiów);
 - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
 - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
 - 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych;
 - 9) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów;
 - 10) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego - z wyłączeniem kierunków z obszaru nauk o kulturze fizycznej : sport i wychowanie fizyczne.
 - 11) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje praktyki.
4. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa również:
 - 1) opis poszczególnych modułów kształcenia;
 - 2) nazwy modułów lub grupy modułów kształcenia stanowiących zbiór przedmiotów obieralnych, obowiązkowych dla określonej specjalności w ramach kierunku studiów;
 - 3) matrycę efektów kształcenia (zamierzone kierunkowe efekty kształcenia w odniesieniu do modułów kształcenia, w których osiągnięty jest efekt);
 - 4) zorientowaną obszarowo matrycę efektów kształcenia (obszarowe efekty kształcenia w odniesieniu do modułów kształcenia, w których osiągnięty jest efekt);
 - 5) opis sposobu sprawdzenia wybranych efektów kształcenia (dla programu) z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia (przedmiotów), form zajęć i sprawdzianów realizowanych w ramach każdej z tych form;

- 6) zasady prowadzenia procesu dyplomowania;
5. Budując program studiów, wydział sporządza, zgodnie z **Załącznikiem nr 4** do niniejszej Uchwały, matrycę efektów kształcenia, która określa relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia (efektami kierunkowymi) a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów/przedmiotów. Matryca efektów kształcenia jest przechowywana na wydziale wraz z programem kształcenia.
6. Program studiów musi zapewniać właściwą sekwencję modułów/przedmiotów.
7. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 3 pkt 2.

§ 9

1. Niezbędnym uzupełnieniem programu studiów są opisy modułów/przedmiotów ujętych w tym programie dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.
2. Opisy przedmiotów określone zostały w **Załączniku nr 6** do niniejszej uchwały.

§ 10

Liczba godzin w programach studiów

1. Na studiach stacjonarnych przygotowujących do wykonywania zawodów, dla których wymagania dotyczące procesu kształcenia i jego efektów są określone w przepisach prawa Unii Europejskiej oraz na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, liczba godzin zajęć jest zgodna z minimalną liczbą określoną w standardach.

§ 11

Liczba punktów ECTS w programach studiów

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 liczba punktów ECTS przypisana modułom/przedmiotom przewidzianym planem studiów wynosi:
 - 1) 30 w semestrze,
 - 2) 60 w roku akademickim.
2. Liczba punktów ECTS w semestrze/roku akademickim na studiach niestacjonarnych, trwających dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, może być inna niż określona w ust. 1.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4 liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wynosi:
 - 1) 180 – dla studiów 6-semestralnych pierwszego stopnia,
 - 2) 120 – dla studiów 4-semestralnych drugiego stopnia.
4. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wyższych przygotowujących do wykonywania zawodów, dla których wymagania dotyczące procesu kształcenia i jego efektów są określone w przepisach prawa Unii Europejskiej, jest zgodna z liczbą godzin wynikającą ze standardów kształcenia, ustalonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

§ 12

1. Rada wydziału opracowuje sposób przyznawania punktacji ECTS poszczególnym modułom/przedmiotom i innym formom aktywności studentów.
2. Rada wydziału określa:
 - 1) łączną liczbę punktów ECTS, która student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
 - 2) łączną liczbę punktów ECTS, która student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych,
 - 3) minimalną liczbę punktów ECTS, które student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego - z wyłączeniem kierunku: sport i wychowanie fizyczne.

§ 13

1. Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zapewnia studentom możliwość wyboru modułów kształcenia, którym przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS, koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.
2. Częścią modułu do wyboru, o którym mowa w ust. 1, może być moduł specjalności, o ile studenci mają możliwość wyboru między co najmniej dwiema specjalnościami.
3. Każdy moduł specjalności opisuje się podobnymi efektami kształcenia dla kierunku, przypisując mu taką samą liczbę punktów ECTS.
4. Częścią modułu do wyboru mogą być zajęcia ogólnouczelniane, realizowane na innym kierunku studiów lub na wykładach ogólnouczelnianych.
5. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS.

§ 14

Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Zajęcia dydaktyczne w Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Są one organizowane na zasadach określonych odpowiednimi przepisami rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

§ 15

Informowanie studentów o programach studiów

- 1 Sposób informowania studentów lub doktorantów o programach studiów i zakładanych efektach kształcenia określa regulamin studiów.
2. Program studiów powinien być dostępny na stronie internetowej wydziału przez cały cykl trwania studiów.

3. Za realizację obowiązków, o których mowa w ust. 1-2 i aktualizację informacji umieszczanych na stronie internetowej wydziału odpowiada dziekan.

§ 16

Aktualnie obowiązujące programy studiów obowiązują do zakończenia planowanego cyklu kształcenia.

§ 17

Przepisy przejściowe i końcowe

1. Projekt efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, na podstawie których uchwalone będą programy kształcenia i plany studiów wyższych dla studentów rozpoczynających kształcenie na studiach wyższych w roku akademickim 2012/2013, komisja przedstawia radzie wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego organu samorządu studentów odpowiednio do końca lutego 2012 r.
2. Projekt efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, na podstawie których uchwalone będą programy kształcenia i plany studiów wyższych dla studentów rozpoczynających kształcenie na studiach wyższych w roku akademickim 2012/2013, rada wydziału uchwała odpowiednio do końca: marca 2012 r. .
3. Efekty kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, na podstawie których uchwalone będą programy kształcenia i plany studiów wyższych dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie rozpoczynających kształcenie na studiach wyższych w roku akademickim 2012/2013, Senat Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie uchwała odpowiednio do końca: maja 2012 r. w przypadku kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października 2012 r.
4. Programy studiów, które będą obowiązywać studentów rozpoczynających kształcenie na tych studiach w roku akademickim 2012/2013, rady wydziałów uchwalają odpowiednio do końca: czerwca 2012 r. dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uruchamianych od października 2012.

Załącznik nr 2
do Uchwały Senatu AWF Warszawa
nr 15/2011/2012 z dnia 24.01.2012 roku

**Efekty kształcenia dla kierunku
i ich relacje z efektami kształcenia dla obszarów
kształcenia**

Wydział prowadzący kierunek studiów:		
Kierunek studiów: <i>(nazwa kierunku musi być odebrana do zawartości programu kształcenia a zwłaszcza do zakładanych efektów kształcenia)</i>		
Poziom kształcenia: <i>(studia pierwszego, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie)</i>		
Profil kształcenia: <i>(ogólnoakademicki, praktyczny)</i>		
Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia: (wraz z uzasadnieniem)*		
(1) Symbol	(2) Efekty kształcenia dla kierunku studiów	(3) Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia (symbole)
	Po ukończeniu studiów.....stopnia Kierunku Profilu absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:	
WIEDZA		
K W01		
K W02		
K W03		
K W04		
K W05		
K W06		
UMIEJETNOŚCI		
K U01		
K U02		
K U03		
K U04		
K U05		
K U06		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K K01		
K K02		
K K03		
K K04		
K K05		
K K06		

(1) Symbol	(2) Efekty kształcenia dla obszaru	(3) Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku
WIEDZA		
K W01		
K W02		
K W03		
K W04		
K W05		
K W06		
UMIEJĘTNOŚCI		
K U01		
K U02		
K U03		
K U04		
K U05		
K U06		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K K01		
K K02		
K K03		
K K04		
K K05		
K K06		

(1)

Objaśnienia oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

(2)

Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

(3)

Odnosząc efekty kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia do efektów kształcenia w obszarach kształcenia, należy wskazać te obszary – np. obszar nauk humanistycznych. W kolumnie tej należy wykorzystać symbole używane w rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego; Obszary kształcenia określają następujące litery:

- H - obszar kształcenia odpowiadający naukom humanistycznym,
- S - obszar kształcenia odpowiadający naukom społecznym,
- X - obszar kształcenia odpowiadający naukom ścisłym,
- P - obszar kształcenia odpowiadający naukom przyrodniczym,
- T - obszar kształcenia odpowiadający naukom technicznym,
- M - obszar kształcenia odpowiadający naukom medycznym, naukom o zdrowiu oraz naukom o kulturze fizycznej,
- R - obszar kształcenia odpowiadający naukom rolniczym, leśnym i weterynaryjnym,
- A - obszar kształcenia odpowiadający sztuce;

Cyfra 1 lub 2 określa poziom kształcenia (1 – studia pierwszego stopnia, 2 – studia drugiego stopnia).

Litera A lub P określa profil kształcenia (A – profil ogólnoakademicki, P – profil praktyczny).

Znak _ (podkreślnik) służy oddzieleniu obszaru, poziomu i profilu kształcenia od efektów kształcenia.

Jedna z liter W, U lub K oznacza kategorie efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne).

Numer efektu w obrębie danej kategorii jest zapisany w postaci dwóch cyfr dziesiętnych.

Przykład: H1A_W03

Program studiów

Ogólna charakterystyka studiów	
Wydział prowadzący kierunek studiów:	
Kierunek studiów: <i>(nazwa kierunku musi być adekwatna do zawartości programu kształcenia, a zwłaszcza do zakładanych efektów kształcenia)</i>	
Poziom kształcenia: <i>(studia pierwszego, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie)</i>	
Profil kształcenia: <i>(ogólnoakademicki, praktyczny)</i>	
Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia: <i>(dla kierunków wielkoobszarowych podać procentowy udział liczby punktów ECTS z każdego obszaru)</i>	
Wskazanie dziedziny nauki i dyscypliny naukowej, do których odnoszą się efekty kształcenia	
Forma studiów: <i>(studia stacjonarne, studia niestacjonarne)</i>	
Liczba semestrów:	
Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów:	

Łączna liczba godzin dydaktycznych:	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	
Specjalność:	
Ogólne cele kształcenia (<i>typowe miejsce pracy – jeżeli można je wskazać</i>) oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów kierunku:	
Wskazanie związku programu kształcenia z misją i strategią Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie	
Wskazanie, czy w procesie definiowania efektów kształcenia oraz w procesie przygotowania i udoskonalania programu studiów uwzględniono opinie interesariuszy. w tym w szczególności studentów, absolwentów, pracodawców:	
Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata) – zwłaszcza w przypadku studiów drugiego stopnia:	
Zasady rekrutacji	

Moduły kształcenia wraz z zakładanymi efektami kształcenia

Moduły kształcenia	Przedmioty	Liczba punktów ECTS	Charakter zajęć obligatoryjny/fakultatywny	Przynależność do obszaru kształcenia (w przypadku przyporządkowania kierunku do więcej niż jednego obszaru kształcenia)	Zakładane efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta
Moduł kształcenia I	Przedmiot A					
	Przedmiot B					
	Przedmiot C					
Moduł kształcenia II (np. specjalność	Przedmiot D					
	Przedmiot E					
	Przedmiot F					

	Przedmiot G					
	Przedmiot H					
	Przedmiot I					
						
	Przedmiot Ł					
	Przedmiot M					
	Przedmiot N					
						
Moduł kształcenia -zajęcia z wychowania fizycznego						

Moduł kształcenia -lektorat z języka obcego					
Moduł kształcenia - np. praktyki					
Szczegółowe wskaźniki punktacji ECTS*					
Moduły kształcenia	Przedmioty	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych	Liczba punktów EC TS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	
	Przedmiot A.....				
	Przedmiot B				
	Przedmiot C				
					

Moduł kształcenia II (np. specjalność....)	Przedmiot D			
	Przedmiot E			

				
	Przedmiot F			
				
	Przedmiot G			
	Przedmiot H			
	Przedmiot I			
				
	Przedmiot L			
	Przedmiot M			
	Przedmiot N			
				
Moduł kształcenia - zajęcia z wychowania fizycznego				
Moduł kształcenia - lektorat z języka obcego				

Moduł kształcenia - np. praktyki				
Razem:				

Wymiar % liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje na skutek wyboru modułów kształcenia:	
---	--

Program studiów obowiązuje od semestru

roku akademickiego

Progiem studiów został uchwalony na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu r.
(nazwa wydziału) (data posiedzenia rady wydziału)

.....
(podpis Dziekana)

* Liczba punktów ECTS uzyskiwanych - zgodnie z programem studiów - przez studenta za zaliczenie przedmiotu me jest suma kolumn: „Liczba punktów ECTS, która student uzyskuje na zajęciach, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich”, „Liczba punktów ECTS, która student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych”, „Liczba punktów ECTS, która student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia”

np. przedmiot „X” - przewidziany w programie studiów jako laboratorium w wymiarze 30 godzin, za zaliczenie którego student uzyskuje 2 pkt ECTS powinien zostać rozpisany :

-w kolumnie „Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje :za zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich” - 1 ECTS.

-w kolumnie „Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych” - 2 ECTS:

-w kolumnie „Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia” - 2 ECTS.

Załącznik nr 4
do Uchwały Senatu AWF Warszawa
nr 15/2011/2012 z dnia 24.01.2012 roku

Specyfikacja/matryca efektów kształcenia

Matryca efektów kształcenia określa relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia (efektami kierunkowymi) i efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów (przedmiotów).

Efekty kształcenia dla programu kształcenia (kierunku)	Moduły kształcenia				
	MK_1	MK_2	MK_3	MK_4	MK_n
K_W01: ma wiedzę w zakresie ...		+			
K_W02: zna i rozumie ...	+				
K_U01: potrafi ...	+		+		+
K_U02: ma umiejętność ...		+			
K_K01: ma świadomość ważności ...					+
K_K02: wykazuje gotowość ...		+			

Wiersze tej matrycy odpowiadają kolejnym pozycjom w zestawie efektów kierunkowych, zaś kolumny - modułom kształcenia. Na przecięciu wiersza odpowiadającego danemu efektowi kształcenia i kolumny odpowiadającej danemu modułowi umieszczany jest symbol wskazujący, czy efekty kształcenia związane z modułem odpowiadają określonymu efektowi kierunkowemu. Symbole występujące w matrycy (+) określają efekty kształcenia związane z danym modułem odpowiadającym poszczególnym efektom kierunkowym. Występujące w matrycy symbole + wskazują ponadto na następstwo modułów. Wiersze i kolumny należy wypełnić tak, aby każdy efekt kierunkowy znajdował realizację w ramach co najmniej jednego modułu kształcenia, a każdy moduł kształcenia zapewniał realizację co najmniej jednego efektu kierunkowego. Dla lepszej przejrzystości danych zawartych w matrycy efektów kształcenia, zamiast lub obok kodów modułów (MK_1. ...) można wpisać nazwy tych przedmiotów modułów.

Załącznik nr 5
do Uchwały Senatu AWF Warszawa
nr 15/2011/2012 z dnia 24.01.2012 roku

P l a n s t u d i ó w

Wydział prowadzący kierunek studiów:	
Kierunek studiów: (nazwa kierunku musi być adekwatna do zawartości programu kształcenia, a zwłaszcza do zakładanych efektów kształcenia)	
Poziom kształcenia: (studia pierwszego, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie)	
Profil kształcenia: (ogólnoakademicki, praktyczny)	
Forma studiów: (studia stacjonarne, studia niestacjonarna)	
Specjalność:	
Liczba semestrów:	
Liczba punktów ECTS:	
Łączna liczba godzin dydaktycznych:	

I semestr¹

Kod przedmiotu	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć²	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia³
Razem:					

Plan studiów obowiązuje od semestru roku akademickiego.....

Plan studiów został uchwalony na posiedzeniu Rady Wydziału.....w dniu.....r.

.....
(podpis Dziekana)

¹ Każdy kolejny semestr należy opisać wg wzoru dla semestru I.

² Forma zajęć z poszczególnych przedmiotów modułów musi być zgodna z określonymi w Akademii Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie przepisami w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych.

³ Zaliczenie na ocenę, egzamin.

Załącznik nr 6
do Uchwały Senatu AWF Warszawa
nr 15/2011/2012 z dnia 24.01.2012 roku

Sylabus przedmiotu powinien określić:

- **nazwa przedmiotu**
.....
- **cel przedmiotu**
.....
- **efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych**
- **formy prowadzenia zajęć**
- **sposoby weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia**
- **odniesienie do deskryptorów obszarowych i kierunkowych**
- **odniesienie do deskryptorów ze standardów (np. nauczycielskich, pielęgnarskich)**

Student, który zaliczył przedmiot				
zamierzone efekty kształcenia	forma zajęć	sposób oceny	odniesienie do EK obszaru	odniesienie do EK kierunkowych

- **obliczyć punkty ECTS (1pkt ECTS = 25-30 godzin pracy studenta):**
- godziny kontaktoweh
- przygotowanie do zajęćh
- zapoznanie się ze wskazaną literaturąh
- napisanie projektu,h
- przygotowanie raportuh
- przygotowanie do egzaminuh
-h
-h
- Razem godz. =ECTS